

## Det karolinska enväldet 1680 - 1718.

Perioden kan delas upp i två perioder:

- 1) Fred till år 1700.
- 2) Krig 1700 - 1718.

Innan 1680 har Sverige befast sin position som stormakt.

Skåne har vi tagit från Danmark  
Pommern och Mecklenburg har vi tagit i norra Tyskland  
De baltiska områdena har vi tagit av Polen och Ryssland.

Karl XI är kung 1680.

Hans utrikespolitiska mål är att låta Sverige sköta sina egna "affärer", det kan vi göra nu eftersom vi är en stormakt. Tidigare har vi varit beroende av någon allierad.

Inrikespolitiskt har kungen stor makt. Genomför reduktion för att ordna upp finanserna 1680.

Kungen behöver ej heller höra rådet annat än när han själv önskar.  
"en envälds, allom bjudande och rådande suverän konung, den ingen på jorden är för dess aktioner responsabel utan har makt och våld efter sitt behag och såsom en kristlig konung styra sitt rike."

Ligger i tiden med enväldshärskare.

Inrikespolitiskt så styr han upp organisationen, Indelningsverk.

1697 Dör Kungen i april och Slottet Tre Kronor brinner ner 7 maj. Karl XII kröns i dec Olyckskorparna kraxar att det är dåliga tecken för Sverige.

Karl XII.

De stater som Sverige hade tagit territorium ifrån under 1600-talet stod nu revanschsugna och väntade på första bästa tillfälle att knäppa dit svenskarna.

År 1700 ser de sitt tillfälle.

Polen anföll Riga i Livland i febr  
Danmark ger sig på vår enda allierade i Holstein i apr  
Ryssland ger sig på Estland i aug

Karl XII ger sig iväg från Stockholm och återvänder aldrig dit.

Han ger sig på Danmark och vinner efter en snabb insats, DK tvingas lämna förbundet mot Sverige och erkänna Holstein.

Efter vinsten över Danmark seglar han österut mot de baltiska provinserna.

Vid Slaget vid Narva 20 nov 1700 så besegrar han ryssen.

Nu har det blivit polackens tur. Medan Karl XII är nere och härjar i Polen kan Ryssland under Tsar Peter bygga upp sin armé och anlägger 1703 St Petersburg.

Karl XII besegrar Polen och via freden i Altranstädt så blir det en svenskvänlig kung i Polen.

Nu vänder han åter blickarna mot Ryssland.

Huvudarmé på 40 000 man i Sachsen marsch österut mot Moskva och tvinga fram en fred, denna armé leddes av kungen själv.

Den kurländska armén under ledning av Lewenhaupt, skulle stöta till och förse armén med förnödenheter.

Den finska armén skulle anfälla St Petersburg.

En liten armé lämnades kvar i Polen.

Under vintern 1708 köldknäpp + brända jordens taktik.

I Maj 1709 belägrar Karl XII Poltava., den 28 juni besegras Svenskarna och huvudhären på 14 000 man kapitulerar.

Karl XII förs sårad till Turkiet Bender.

Nu passar de gamla fienden Danmark och Polen på och anfäller. En dansk här landstiger vid Hälsingborg, men blir besegrad av Magnus Stenbock 1710.

Ryssland tar vår baltiska besättningar 1710.

I nov 1714 anländer han till Stralsund, dec 1715 anländer han till Ystad för att sen styra kosan till Katedralsolan i Lund 1716. De baltiska staterna var i ryssarnas händer, likaså Finland, de nordtyska låg också i fiendehänder.

Detta hindrade inte Karl XII från att organisera ett nytt fälttåg, denna gång mot Norge.

Karl XII stupar vid Fredriksstens fästning 30 november 1718.

Karl XII:s syster Ulrika Eleonora efterträder på tronen, avstod ett år senare tronen till sin man Fredrik av Hessen.

Avskaffar enväldet och ger makt till rådet. Arvid Horn blir rådets starke man och styr Sverige fram till 1738 då han dör.

Ryssland anfäller Stockholm men stoppas. Sverige och Preussen sluter fred i Stockholm Vorpommern intill floden Peene avträds, Stettin och Usedom avträds. Sverige och Danmark sluter fred i Fredriksborg, Sverige avstår från tullfrihet i Öresund.

1721 härjar den ryska flottan längs med norrländska kusten. Fred med Ryssland i Nystad 1721, Livland, Estland, Ingermanland, Dagö, Ösel och sydöstra Karelen med fästningar i Viborg och Keksholm avträds.